

POSTOJE MLÁDEŽE K SOUČASNÉ PRAVOPISNÉ NORMĚ

Darina HRADILOVÁ

Abstrakt:

Příspěvek se zabývá aktuálním stavem a perspektivami vývoje české pravopisné normy v kontextu vnímání její kodifikované podoby mladými uživateli. Pojednání je založeno na analýze dotazníkového šetření, které bylo zaměřeno na to, jaké mají respondenti z řad studentů povědomí o současné pravopisné normě a jaké mají postoje k její případné inovaci.

Klíčová slova:

inovace pravopisné normy, kodifikace, ortografická norma, Pravidla českého pravopisu, pravopis

Vlastní text

Vydání nových Pravidel českého pravopisu¹ v roce 1993 provázela velká pozornost odborných kruhů i laické veřejnosti. Jestliže jejich vydání předcházelo vysvětlování inovací v nich uvedených (Martincová, O.: 1992), po něm následovaly především kritické reakce. Kritizována byla slovníková část pro zařazení, resp. nezařazení některých hesel², i část výkladová pro některé nesystematičnosti, ev. chybějící výklady³ (např. Uličný, O.: 1993). Nyní, s časovým odstupem téměř dvaceti let, přistupujeme k Pravidlům pravopisu z hlediska toho, jak jsou přijímána současnými uživateli, konkrétně studenty středních škol. Tento příspěvek vyhodnocuje dotazníkové šetření, které bylo zaměřeno 1/ na to, jak mladí uživatelé ovládají současnou ortografickou normu; 2/ na to, zda nedostatky ve zvládnutí pravopisné normy mají vztah ke kritizovaným pasážím Pravidel pravopisu a 3/ na postoje uživatelů k současné pravopisné normě a k její případné inovaci.

Na osmiletých gymnáziích jsme realizovali dotazníkové šetření, kterého se zúčastnilo cca 300 studentů, a to z vyšších ročníků. Dotazník byl koncipován tak, že formou testu byla ověřena znalost ortografické normy a formou otevřených či polootevřených otázek byly zjišťovány postoje respondentů k současné pravopisné normě. Koncepce dotazníku tak směřovala k tomu, aby si respondenti uvědomili, které konkrétní jevy jsou ortografickou normou regulovány, a aby uvážili, jaká je jejich znalost normy a postoje k ní, dříve než se vyjádří k možnostem jejího dalšího vývoje.

Jsme si vědomi toho, že výsledky šetření nevypovídají pouze o postojích uživatelů k současné pravopisné normě, ale i o tom, jak je pravopis prezentován ve výuce českého jazyka. Náhled mládeže na současný pravopis je totiž do značné míry utvářen právě školou, a to zejména ve smyslu přeceňování, resp. podceňování vybraných pravopisných jevů. Plně si uvědomujeme, že tato situace se nevztahuje pouze na oblast ortografie, ale že souvisí s celkovou problematikou pěstování jazykové kultury v našich školách.

Do testové části dotazníku jsme zařadili jak jevy tradiční, jejichž norma je

¹ Dále jen Pravidla pravopisu nebo jen Pravidla.

² Citujeme dle O. Uličného (1993, s. 65): „... byly vynechány např. *nelson/nelzon*, *nylon*, *poker*, *Vysočany*, *Zvičina*, *Nepobylice*, *Nezamysl*, *Jarmila*, *Jevičko*, *Jablonná* aj. ... na druhé straně přibyl např. *Hynek*, *Izidor*, *Ivona*, *knírač*, *kouzelník* ...“

³ Například psaní přejatých slov, v nich zejména rozlišování *i/y*, *s/z* a označování délky vokálů.

stabilizovaná, pevně fixovaná, takže v posledních desetiletích nezaznamenala žádné změny, tak jevy, které v posledním vydání Pravidel prošly inovací. Dále jsme do testu začlenili i takové případy, v nichž mohou pisatelé pochybovat díky rozkolísanosti normy, která připouští dubletní tvary.

V testové části věnované psaní *i/y* jak v kmeni slova, tak v koncovce se ukázalo, že největší obtíže respondentům činila distribuce *i/y* ve tvarech *tácy* – *Vašici*.⁴ V uvedeném úkolu, konkrétně ve tvaru *tácy*, chybovalo celých 78% respondentů, přičemž byla zaznamenána zřetelná tendence testovaných uplatnit v uvedených tvarech analogii a psát buď *i*, nebo *y* v obou sledovaných koncovkách. Tato chyba ukázala na přečeňování tradičního chápání pravopisně měkkých a tvrdých hlásek/písmen i na nedůslednost, resp. nesystematičnost tohoto členění. Na problematiku charakteristiku hlásky, resp. písmene *c* poukazyvaly četné starší práce (za všechny např. Adam: 2003; Hošnová, E. – Šmejkalová, M.: 2008). Zvažována je jak správnost a funkčnost řazení *c* k měkkým hláskám, když v systému objektivně existují pozice, které vyžadují *y* po *c* (právě typ *tácy*), tak přijatelnost a výstižnost současné terminologie⁵ (Adam, R.: 2010). U respondentů našeho výzkumu jednoznačně dominovalo vnímání *c* jako měkkého konsonantu, 75% dotázaných psalo *Vašici* a shodně, byť chybně *táci*. 14% respondentů volilo jednotný zápis s *y*, tedy *tácy* i *Vašicy*, a pouze minimum dotázaných zvládlo oba uvedené tvary zapsat v souladu s kodifikací.⁶ Pravidla pravopisu nepodávají zdůvodnění správných forem zápisu.⁷

Z hlediska úspěšnosti se jako problematické jevílo také spojení *dni rychle ubíhaly*, kde chybovalo 63% respondentů. V tomto případě však těžko hledat příčinu v nesystematičnosti či nejasnosti kodifikace, domníváme se spíše, že respondenti shodu podmětu s přísudkem pojali mechanicky a měkké zakončení jména využili také u slovesa, aniž by uvažovali o faktické životnosti či neživotnosti subjektu.

K problematice *i/y* závěrem konstatujeme, že jsme zaznamenali pouze minimum chyb při doplňování do tvarotvorné báze slova. Tento jev podle našeho názoru souvisí s tím, že na tzv. vyjmenovaná slova je kladen mimořádný, snad až přemrštěný důraz v běžné školské praxi. Je-li jazyk, resp. jazyková správnost ztotožňována se správností pravopisnou, pak správnost pravopisná je obvykle spojována s bezchybnou znalostí vyjmenovaných slov.

V testové části věnované problematice velkých písmen jsme se zaměřili především na víceslovné názvy. Pravopis části víceslovných pojmenování byl nově regulován právě Pravidly z roku 1993; jednalo se o místní názvy začínající předložkou, v nichž se píše velké písmeno na začátku sousloví i u prvního jména následujícího po předložce. Z výsledků našeho dotazníku můžeme soudit, že toto sjednocení je uživateli velmi dobře přijímáno, protože jsme zaznamenali pouze mizivé procento pochybení. Nepotvrdily se ani obavy, že se psaní obecných jmen s velkým písmenem bude z těchto spojení přenášet i na pozice nepropriální (Uličný, O.: 1993). Naš test však ukázal na problematičnost psaní velkých písmen v souslovných názvech, u nichž bez bližší znalosti věci není jasné, kterým slovem proprium

⁴ V testu jsme požadovali doplnění *i/y* v následujících konstrukcích: *jídlo jsme ukládali na plastové táč... a obrazy pana Vašic... se rychle prodaly*.

⁵ Z poslední doby jsou doloženy tyto návrhy: *pravopisně tvrdá/měkká/obojetná hláska* (Hošnová, E. – Šmejkalová, M.: 2008; *souhlásková písmena pravopisně tvrdá/měkká/obojetná* (Daneš, F.: 2008), *písmena ypsilonová, jotová, obojetná* (Adam, R.: 2010).

⁶ Bohužel jsme v dotazníku nevyžadovali zdůvodnění zvolené varianty zápisu. Nelze tak vyloučit, že u části respondentů byly správné odpovědi zvoleny náhodně.

⁷ Ve výkladové části pravidla pravopisu uvádějí pouze, že po hláskách pravopisně měkkých, k nimž je řazeno i *c*, se píše měkké *i*. V části slovníkové je pak uvedeno heslo *tác*, včetně morfologických a pravopisných charakteristik, jméno *Vašica* do slovníku zahrnuto není (Pravidla školního pravopisu: 1993). Psaní *i* v typu *Vašica* je v diskusích vysvětlováno zřetelně pocíťovanou souvislostí a příslušností těchto jmen ke skupině jmen zakončených na *-ša* a *-ňa* (Daneš, F.: 2008).

začíná⁸; v takto konstruovaných spojeních chybovala značná část respondentů (82%). V dané souvislosti se domníváme, že míru chybovosti nelze zdůvodňovat neznalostí ortografické normy, ale spíše její nesystematičností. Zdánlivě univerzální pravidlo se totiž tříští na nutnou znalost jednotlivostí, bez níž lze správný zápis jen stěží odvodit. Současně je však těžké požadovat bezpečnou a pohotovou znalost těchto jednotlivin, neboť se mnohdy jedná o jevy, které nejsou rozšířené a všeobecně známé.

Další testový úsek jsme věnovali pravopisu přejatých slov, přičemž jsme se zaměřili zejména na schopnost rozpoznat kodifikované dubletní podoby⁹ zápisu. Hodnocení tohoto typu dotazů však bylo obtížné z metodologického hlediska, protože struktura dotazu i odpovědi umožňovala různé chápání správné, resp. uspokojivé odpovědi. Výsledky se totiž diametrálně odlišovaly, pokud jsme hodnotili jako správnou odpověď označení alespoň jednoho kodifikovaného tvaru, od těch, kdy jsme vyžadovali správnost celé odpovědi, tedy rozpoznání obou kodifikovaných tvarů.¹⁰

Při hodnocení alespoň jedné správné odpovědi dosáhli respondenti vynikajících výsledků; ve sledovaném úseku chybovalo pouze 9% respondentů, což představuje nejnižší míru chybovosti v celém dotazníku. Při hodnocení celé správné odpovědi se ovšem počet chybuujících zvýšil na 56%. Paradoxně se ukázalo, že respondenti byli úspěšnější v případech, kdy je kodifikována pouze jediná varianta zápisu.¹¹ Tam, kde jsou kodifikovány dva tvary, měli dotazovaní zřetelnou tendenci považovat jeden tvar za správný a druhý za chybný. Domníváme se, že tento výsledek úzce souvisí s běžnou školskou praxí, kdy je od žáků a studentů požadována znalost jediného správného tvaru v opozici k tvarům nesprávným, což je zřejmě příčinou mechanického přístupu k rozlišování správného a chybného.

Součástí pravopisné normy jsou i pravidla pro distribuci členicích znamének, jejichž znalost jsme ověřovali v posledním testovém oddíle. Zaměřili jsme se především na psaní čárky tam, kde nutno uvážit vzájemný významový vztah mezi oddělovanými větami a kde je nutno přihlídnout k charakteru oddělovaných větných celků. Nejčastěji, v 58% případů, respondenti chybovali v kladení čárky před spojkou *nebo* v poměru vylučovacím. Podobnou míru pochybení jsme zaznamenali před výrazem *než* uvozujícím pouze větný člen, nikoli větu.¹²

Souhrnné výsledky testové části dotazníku názorně dokumentují tabulky 1 a 2. Co se týká izolovaných, jednotlivých zadání, bylo nejvíce chybných odpovědí zaznamenáno v úseku zaměřeném na distribuci *i/y*. Pokud ale sledujeme celé bloky zaměřené na vybrané ortografické jevy, pak se jako nejobtížnější jeví pravopis přejatých slov a kladení interpunkčních znamének. Vzhledem ke koncepci Pravidel pravopisu z roku 1993 a k inovacím v nich uvedeným můžeme konstatovat, že v kontextu výsledků našeho průzkumu se jednoznačně pozitivně jeví úprava psaní velkých písmen.

Tabulka č. 1 Jednotlivé případy vykazující nejvyšší míru pochybení

JEV	TESTOVÉ ZADÁNÍ	CHYBNÉ ODPOVĚDI (v %)
i/y	Jídlo jsme skládali na plastové tácy.	78,3
i/y	Dni rychle ubíhaly.	63,7

⁸ V dotazníku tento typ reprezentovala spojení: *zástupci akciové společnosti Lázně Jeseník*, vítěz závodu *O Zlatý píst*.

⁹ V tomto případě jako ortografickou kodifikační příručku chápeme nejen Pravidla pravopisu, ale i publikace *Nová slova v čeština. Slovník neologismů 1 a 2*.

¹⁰ Jednalo se o tvary *diskuse/diskuze* a *nacionalismus/nacionalizmus*.

¹¹ V našem dotazníku např. *leasing*.

¹² V dotazníku se jednalo o věty *Přijdu raději v úterý než ve čtvrtek* a *Udělej to, nebo jdi pryč*.

interpunkce	Udělej to, nebo jdi pryč.	58,4
interpunkce	Přijdu raději v úterý než ve čtvrtek	54,2
dubletní tvary	Diskuse/diskuze byla velmi bouřlivá.	47,1

Tabulka č. 2 Chybovost v typových blocích ortografických jevů

JEV	CHYBNÉ ODPOVĚDI (v %) ¹³
ortografie přejatých slov/dublety	56 ¹⁴
interpunkce	28
i/y	23
velká písmena	9

Na základě aktuální zkušenosti s pravopisnými jevy, kterou respondentům zprostředkovala testová část, měli dotazovaní pomocí číselné stupnice¹⁵ vyjádřit, jak pociťovali obtížnost jednotlivých typů ortografických jevů.

Rozlišování pozic s *i/y* v písmu bylo respondenty hodnoceno jako snadné až obtížné, přičemž jednotlivé stupně byly zastoupeny velmi rovnoměrně. Pouze minimum dotazovaných hodnotilo tento pravopisný jev jako velmi obtížný.

Psaní velkých písmen bylo oproti ostatním sledovaným jevům výrazně častěji posuzováno jako velmi obtížné. Tento údaj kontrastuje s výsledky testové části, v níž bylo psaní velkých písmen blokem, v němž respondenti nejméně chybovali. Domníváme se, že do uvedeného stavu se promítlo povědomí respondentů o nutném propojení znalosti pravopisné poučky se znalostmi faktickými, jak jsme na ně v souvislosti s rozpoznáním počátku a relevantních součástí víceslovných proprií poukazovali výše. Vědomí toho, že množina faktických znalostí není v tomto směru uzavřená a že ji nelze taxativně popsat – a následně si tento popis osvojit – pravděpodobně vedlo danou část respondentů k tomuto způsobu hodnocení.

Správný zápis přejatých slov a rozlišení kodifikovaných dublet pociťovalo celých 28% respondentů jako záležitost velmi snadnou, což je ve zřetelném rozporu s výsledky testu, v němž dotazovaní nebyli schopni určit, která z nabízených variant zápisu je kodifikovaná, ev. že jsou kodifikované obě podoby. Soudíme, že příčinou tohoto výsledku je vědomí respondentů, že znají alespoň jeden správný tvar (přičemž ho podle testu skutečně ovládali).

Distribuce interpunkčních znamének byla dotazovanými nejčastěji hodnocena jako snadná, což opět není v souladu s výsledky testové části dotazníku. Domníváme se, že v tomto případě je uvedený rozpor způsoben určitou „neschopností“ účastníků výzkumu, resp. uživatelů jazyka, kteří jsou si sice vědomi poměrně jednoduchých a jednoznačných pravidel pro kladení čárky ve větě a souvětí, nicméně nejsou schopni je aplikovat v praxi, ať už vinou nedostatečné znalosti, nebo momentální nepozornosti.

Tabulka č. 3 Hodnocení obtížnosti jednotlivých typů ortografických jevů (uvádíme

¹³ Procentuálně zde vyjadřujeme podíl chybných odpovědí na celkovém počtu všech odpovědí uvedených v daném bloku zadání.

¹⁴ Uvedený procentuální podíl vztahujeme na „celou správnou odpověď“, tedy rozpoznání všech kodifikovaných tvarů; srov. výše.

¹⁵ Respondenti měli k dispozici škálu 1 – 4, s těmito stupni: 1 – velmi snadné, 2 – snadné, 3 – obtížné; 4 – velmi obtížné.

% respondentů)

PRAVOPISNÝ JEV	distribuce i/y	psaní velkých písmen	pravopis cizích slov	kladení interpunkčních znamének
OBTÍŽNOST				
velmi snadné	30,9	9,1	50,9	27,3
snadné	34,5	43,6	27,3	45,5
obtížné	27,3	20	12,7	20
velmi obtížné	7,3	27,3	9,1	7,3

Celkově dominovalo hodnocení stupněm 2, tedy snadné; většinové podíly respondentů tak hodnotily rozlišení *i/y*, psaní velkých písmen i distribuci interpunkčních znamének. Korespondence výsledků z testové části s rezultáty tohoto dotazu byla pouze částečná (srov. výše), přičemž rozpory můžeme interpretovat různými způsoby. Některé dílčí příčiny těchto odchylek jsme nastínili výše; soudíme ale, že se zde zcela jistě odráží i vliv školy, její přístup k výuce českého jazyka a způsob prezentace jednotlivých pravopisných jevů studentům.¹⁶ Hodnocení obtížnosti pak nemusí nutně vycházet z aktuálního pocitu snadnosti, či náročnosti testové části, ale může se do něj promítnout – a zřejmě se i promítá – míra úsilí, které bylo na zvládnutí jednotlivých pravidel vynaloženo, a způsob, jakým bylo ze strany školy, resp. učitele přijímáno.

V poslední části dotazníku měli respondenti z nabídnuté škály pravopisných jevů vybrat ty, o nichž se domnívají, že by měly být inovovány, přičemž by inovace měla směřovat k uživatelskému zjednodušení. Návrhy respondentů v podstatě kopírují výsledky předcházející části dotazníku, takže velmi zjednodušeně by bylo možno konstatovat, že pokud dotazovaní označili dříve určitý jev jako obtížný, následně pak navrhovali jeho zjednodušení. K inovaci bylo tedy navrhováno psaní velkých písmen (33%), psaní *i/y* (28%) a kladení interpunkčních znamének (19%). Úprava pravidel pro psaní velkých a malých písmen byla navrhována i z odborných kruhů (Uličný, O.: 1993), ovšem nové pravidlo psaní všech součástí víceslovného názvu velkým písmenem kromě předložek a spojek po vzoru angličtiny, by zřejmě nevyřešilo problém, na který jsme poukázali, a to správné rozpoznání počátku vlastního jména. Zde by snad bylo možno uvažovat o jednoznačném vymezení toho, že obecná jména typu hotel, závod, šampionát, řád apod. budou psána vždy s malým a velká písmena se budou uplatňovat až ve specifikaci, na níž se propriální charakter jména zakládá. Bylo by možno uvažovat též o zjednodušení pravidel pro kladení členicích znamének, zejména pro psaní, resp. nepsaní čárky před *a* a *nebo*. Stěží akceptovatelný, ovšem periodicky se opakující (Čáp, J.: 2009) je návrh na úpravu psaní *i/y*. Distribuce obou písmen je dána vývojem českého jazyka, je vázána na kritéria etymologická i sémantická a jakýkoli razantní umělý zásah do daného stavu byl by dle našeho soudu kontraproduktivní. Inovace pravopisné normy by neřešila ani problém psaní *i/y* po *c*, který – jak jsme ukázali – je spíše věcí terminologie a následně výuky. Uvažovat o změnách současné kodifikace lze v tomto směru pouze v souvislosti se slovy přejatými (*disproporce*, ale *dysfunkce*). Cizí slova díky adaptačním procesům a vývojovým proměnám ostatně nabízejí největší prostor pro úpravy stávající kodifikace. Do Pravidel pravopisu by bylo vhodné zahrnout slova dosud kodifikovaná pouze ve slovnících neologismů, respektovány by měly být i změny, které přináší začleňování těchto slov do domácího jazykového systému. Paradoxně však respondenti našeho výzkumu o inovaci kodifikace zápisu přejatých slov téměř neuvažovali

¹⁶ Samozřejmě si uvědomujeme, že se zde projevují i osobnostní charakteristiky a postoje jednotlivých studentů.

(pouze 6%), což podle našeho názoru odpovídá – bohužel – pozornosti, která je pravopisu těchto slov věnována ve výuce (ve srovnání např. s psaním *i/y*).

Nová Pravidla pravopisu přinesla v roce 1993 užitečné inovace, ale také setrvala v některých nejasnostech, přičemž se obojí projevuje na znalosti ortografické normy a zejména na schopnosti její aplikace na konkrétní jevy při tvorbě písemných komunikátů. Povědomí o podobě ortografické normy však nevyplývá pouze z obeznámenosti, nebo neobeznámenosti s Pravidly pravopisu, ale zejména z prezentace normy ve výuce českého jazyka. To se zřetelně odrazilo na hodnocení obtížnosti jednotlivých pravopisných jevů, které respondenti našeho výzkumu neodvozovali od své aktuální zkušenosti s úspěšností v pravopisném testu, ale spíše od míry úsilí, s níž si daný jev osvojovali, a od míry pozornosti, která mu ve výuce byla věnována. Tento přístup se pak projevil i na názorech respondentů na možnou inovaci pravidel pravopisu. Aniž by si v širších souvislostech uvědomovali možnosti inovačních změn, nutnost jejich systémového charakteru a potřebu reflexe vývoje celého jazykového systému, převážně mechanicky navrhovali k inovaci ty jevy, které individuálně pokládali za obtížné.

Domníváme se, že by školní výuka měla klást důraz na schopnost kultivovaného užívání jazyka jak v podobě mluvené, tak psané, aniž by přitom některé jevy přečeňovala, či naopak podčeňovala. Pravidla pravopisu, ať již ve stávající, nebo v budoucnu inované podobě, by této kultivaci měla napomáhat.

Literatura:

ADAM, R.: „*Bezkopcý úval známý svými hicy předlohou skici mistra Kopanici.*“ *Je c měkké, nebo obojetné?* Naše řeč, 2003/86, s. 169-180.

ADAM, R.: *K otázce měkkosti, tvrdosti a obojetnosti v pravopise.* In Čmejrková, S.; Hoffmannová, J.; Havlová, E. (eds.): *Užívání a prožívání jazyka: k 90. narozeninám Františka Daneše.* Praha: Karolinum, 2010.

ČÁP, J.: *Befeleme Y se veze.* In *Lidové noviny, Orientace* 7. 3. 2009, s. 19-20.

DANEŠ, F.: *O písmenku c a o písmenech a hláskách vůbec.* Naše řeč, 91, s. 127-134.

HOŠNOVÁ, E.; ŠMEJKALOVÁ, M.: *Souhlásky tvrdé, měkké, obojetné, či písmena tvrdá, měkká, obojetná?* Český jazyk a literatura, 2008/59, s. 53-58.

MARTINCOVÁ, O.: *Nová slova v češtině. Slovník neologismů 1.* Praha: Academia, 1998.

MARTINCOVÁ, O.: *Nová slova v češtině. Slovník neologismů 2.* Praha: Academia, 2004.

MARTINCOVÁ, O.: *O nových Pravidlech českého pravopisu.* Praha: Pražské centrum vzdělávání pedagogických pracovníků, 1992.

MARTINCOVÁ, O. a kol.: *Pravidla českého pravopisu (S Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy).* Praha: Academia, 1993.

ULIČNÝ, O.: *Jaké úpravy pravopisu a kdy? (Na okraj Pravidel českého pravopisu 1993).* Čeština doma a ve světě, 1993/1, s. 64-70.

ATTITUDE OF THE YOUNG PEOPLE TOWARDS RECENT CZECH ORTHOGRAPHIC STANDARD

SUMMARY:

The treatise describes attitudes of young communicants towards recent orthographic standard and to the perspectives of its development. We analyzed the attitudes towards the codified orthographic standard by means of a questionnaire that had been filled out by approximately 500 high school students. The inquiry had been focused on factual knowledge of orthographic rules, namely with respect to innovations presented in the latest recension of the orthographic dictionary (Pravidla českého pravopisu) first published in 1993. We also analysed students opinions pertaining complexity of the current standard and the possibility to innovate it. Having analysed results of the inquiry we found out that the attitude of young communicants towards the orthographic standard is strongly influenced by the way orthography is presented in the teaching process. Even though students frequently suggested innovations of orthographic phenomena generally seen as complex they did so without showing proper knowledge of (or unfamiliarity with) the phenomena. Therefore only their suggestions to adjust of rules pertaining the use of capital letter can be accepted.

Key words:

codification, innovation of the orthographic standard, orthographic standard, Pravidla českého pravopisu (Czech orthographic dictionary), orthography

Kontaktní adresa:

Mgr. Darina Hradilová, Ph.D.

Katedra bohemistiky FF UP

Křížkovského 10

771 11 Olomouc

darina.hradilova@upol.cz

585633168